

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.345/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljár felperes neve (címe) felperesnek, a dr. P. Gy. jogtanácsos ügyintézője mellett az Országos Bírósági Hivatal Elnöki Titkárság Jogi Képviselői Osztálya (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperesekkel szemben személyiségi jogsértés miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 23.P.23.010/2010/36. számú ítélete ellen a felperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alpereseknek 25 000 (huszonötezer) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 48 000 (negyvennyolcezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A II. rendű alperes az I. rendű alperesnél áll szolgálati viszonyban a "Y" Városi Bíróság büntető ügyszakos bírójaként.

A felperes és **dr. K. K.** ellen rágalmazás vétsége miatt büntetőeljárás volt folyamatban a "Y" Városi Bíróság előtt (B.203/2006.), amelyben a 2006. november hó 22. napján meghozott ítéletével a bíróság a felperessel, mint I. rendű vádlottal szembeni büntetőeljárást megszüntette és őt megrovásban részesítette, míg a II. rendű vádlottat felmentette. Az elsőfokú határozatot a II. rendű alperes hozta meg.

A felperes állítása szerint a tárgyalást berekesztése után a II. rendű alperes **G. J-né** jegyzőkönyvvezető felé kijelentette, hogy „egyébként a felperes apja bekattant, nyilván emiatt viselkedik így”, mire a jegyzőkönyvvezető azt válaszolta: „igen, biztosan így van”. A felperes előadása szerint mindezt a folyosóról hallotta, majd a per során tényelődását

akként módosította, hogy az ítélethozatalt megelőzően a jegyzőkönyvvezetővel történt beszélgetése során a II. rendű alperes a következő kijelentéseket tette: „**Dr. K. Gy-nek** az apja hülye volt. Úgy látszik, ő maga bekattan, be van kattanva. Tehát nyilvánvalóan itt is van valami. Mániás depressziós szegénykém.”

A felperes édesapja a "Y" Rendőrkapitányságon 21 éven át rendőrként teljesített szolgálatot, 2001. évben hunyt el, gondnokság alá helyezés hatálya alatt nem állt. A felperes 2004. szeptember hó 9. napján elvégzett pályaalakmassági vizsgálatának eredménye szerint nem szenved olyan betegségben, ami az ügyészégi titkári és ügyészi, illetőleg bírósági titkári és bírói munka végzését kizárná vagy számottevően befolyásolná.

A felperes 2007. március hó 20. napján panasszal fordult a "Y" Városi Bíróság elnökéhez a fentiek miatt, aki azt még aznap ismertette a II. rendű alperessel és a jegyzőkönyvvezetővel, felhívva a figyelmüket, hogy a jövőben hasonló esetektől tartózkodjanak. Ekkor a II. rendű alperes tagadta, hogy a felperes által neki tulajdonított kijelentéseket tett volna. 2008. december hó 9. napján a felperes az I. rendű alperes elnökéhez fordult beadványa elintézésének kivizsgálását kérve, mert arra semmilyen választ nem kapott.

2009. január hó 29. napján az I. rendű alperes büntető kollégiumának vezetőjéhez fordult panaszával, és jelezte, elegendőnek tartja, ha a II. rendű alperes írásban elnézést kér tőle. A büntető kollégium vezetője 2009. február hó 11. napján tájékoztatta a felperest (2009.El.XV.A.1/4.), hogy a városi bíróság elnöke a felperes beadványát nem minősítette panasznak, hanem azt egyéb ügyként intézte el, és a II. rendű alperes, valamint a jegyzőkönyvvezető figyelmének felhívását a jövőbeni hasonló esetek elkerülésére elegendő intézkedésnek tartotta. Arról is tájékoztatta a felperest, hogy a II. rendű alperes sérelmezett magatartásának érdemi kivizsgálását az eltelt időre tekintettel mellőzi, de egyetértett a felperessel abban, hogy a panaszában írt magatartás nem méltó a bírói hivatáshoz, ezért az elnézését kérte.

A büntető kollégium vezetője személyesen beszélt a II. rendű alperessel és a jegyzőkönyvvezetőjével. A II. rendű alperes tagadta, hogy részéről sértő megjegyzés elhangzott volna, ennek ellenére a kollégiumvezető célszerűnek tartotta a részéről is az elnézéskérelmet, ami ellen a II. rendű alperes tiltakozott, mert nem érezte magát hibásnak. Vele szemben fegyelmi eljárás megindítására nem került sor, mert nem nyert megállapítást, hogy bármilyen sértő kijelentés elhangzott volna a részéről.

A "Y" Városi Bíróság elnöke 2009. március hó 4. napján a felperes részére az ügy lezárásaként megküldte a II. rendű alperes által saját kezűleg írt levelet, amely a következőket tartalmazta: „Alulírott bíró az Ön által sérelmezettek miatt elnézését kérem” (2009.El.XV.A.2/1.a).

A felperes módosított keresetében az I. rendű alperest 5 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni, míg a II. rendű alperessel szemben kérte a kegyeleti jogsértés, továbbá jóhírnevének, becsületének és áttételesen emberi méltóságának a

megsértése miatt a személyiségi jogsértés megállapítását, és őt írásbeli bocsánatkérésre kötelezni, valamint eltiltani a további jogsértéstől.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték tagadva a sérelmezett kijelentések elhangzását.

Az elsőfokú bíróság a 36. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte őt, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 27 000 Ft kereseti illetéket, valamint 15 napon belül az alpereseknek egyetemlegesen 100 000 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint nem osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy a bíróság nevében eljáró bíró peres eljárásban tanúsított bármilyen magatartásáért és cselekményéért az a bíróság felel, amelyiknek a nevében eljár. Az ítélező tevékenység során az okszerű eljárás körében előforduló személyiségi jogsértés esetén megállapítható a bíróság felelőssége, ám az ennek kereteit meghaladó sértő, megalázó, személyeskedő megjegyzések miatt a bíró közvetlenül perelhető.

A felperes a per kezdeti szakában arra hivatkozott, hogy a tárgyalóterem ajtaján át a folyosóra kihallatszott a II. rendű alperes és a jegyzőkönyvvezető beszélgetése. Az alperesek tagadásának ismeretében már azt állította, hogy tudtán kívül készített hangfelvételt a zárt tanácskozásról és az ennek során elhangzottakról. Előadása szerint a per megindításakor nem találta meg az amúgy nem jól hallható felvételt tartalmazó hangkazettát, de miután a bizonyítás így alakult, azt felkutatta és sikerült olyan programmal digitalizálnia, amin már hallható a kijelentés. Utóbb csatolta a hanganyag leírt változatát.

Hivatkozása szerint a hangfelvételre tekintettel módosította a kereseti tényállítást: állítva, hogy a II. rendű alperes részéről elhangzott a „mániás depressziós szegénykém” kijelentés is. Ezzel szemben ez a kifejezés szerepelt a 2007. március hó 20. napján írt panaszban, vagyis nem fogadható el valósnak, hogy csak utóbb sikerült rekonstruálnia azt, szó szerint pontosan mi is hangzott el. Emiatt kétségesse vált az az állítás is, hogy kihallatszott-e bármilyen beszélgetés a folyosóra, vagy arról a felperes a jogsértéssel elkészített hangfelvételtől szerezhetett tudomást.

Hangfelvételt készíteni bírósági tárgyalásról csak engedéllyel lehet, zárt tanácskozásról nem készíthető hangfelvétel. A Be. 74/B. §-a értelmében a bírósági tárgyalásról a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a tanács elnökének engedélyével és az érintettek hozzájárulásával szabad készíteni. Az ezzel ellentétesen készített hangfelvétel felhasználására az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget a bizonyítás kötetlensége ellenére sem.

A felperes két, vele jogviszonyban nem álló személy magánbeszélgetésére hivatkozott bizonyítékként, amelyről engedély nélkül, törvénybe ütköző módon készített hangfelvételt. A bírói gyakorlat szerint olyan esetekben van lehetőség a hangfelvétel bizonyítékként történő felhasználására, amikor az a peres felek között lezajló beszélgetésről készül úgy, hogy arról az egyik fél nem bír tudomással. A felperes által engedély nélkül készített

felvétel sérti a II. rendű alperes és **G. J-né** személyiségi jogait, akiknek a hozzájárulása nélkül nem volt lehetőség a hangfelvétel felhasználására, mert a Ptk. 80. §-ának (3) bekezdésében írt feltétel nem valósult meg.

Az igazság érvényesülése közérdek, a bizonyítás is ezt a célt szolgálja. Ha viszont a hangfelvétel felhasználása aránytalan jogsérelmet okozna a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest, és a felhasználása visszaélésszerű, akkor a bizonyítékként való felhasználásra nincs jogszerű lehetőség, hiszen a tisztességes eljáráshoz való jog a felperes mellett megilleti az alpereseket is.

A II. rendű alperes által megírt elnézést kérő levél önmagában nem volt alkalmas a felperesi állítások bizonyítására, mert a levél megírásának a II. rendű alperes a magyarázatát adta. A kihallgatott tanúk állították, hogy a II. rendű alperes nem ismerte el a felperesre vonatkozó sértő kijelentés megtételét, amire a jegyzőkönyvvezető sem emlékezett vissza.

A felperes nem bizonyította a sérelmezett kijelentések elhangzását, ezért az elsőfokú bíróság a keresetét elutasította, és őt a pervesztessége folytán kötelezte az alperesek útiköltségéből álló perköltség megfizetésére tárgyalásonként 20 000 Ft-ot számításba véve, valamint a le nem rótt kereseti illeték megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helyt adást kérte. Álláspontja szerint a kereseti tényállításait megfelelően bizonyítja a véletlenül készített hangfelvétel, amit az elsőfokú bíróság mégsem használt fel. Tévesen jutott arra az álláspontra ugyanis, hogy a hangfelvétel felhasználása aránytalan sérelmet okozott volna a bizonyítani kívánt jogsértéshez képest, hiszen az két ember beszélgetését rögzítette, mint ahogy a II. rendű alperes kijelentései is két embert érintettek. Az aránytalan sérelmet éppen a hangfelvétel felhasználásának az elmaradása okozta. A saját és az elhunyt hozzátartozója személyiségi jogainak megsértése a társadalom szemében különösen visszatetsző, és a történetek még a büntetőeljárás kimenetelét is befolyásolhatták. Amennyiben a hangfelvételt egy szabálysértési vagy büntetőeljárásban felhasználta volna, akkor ezen eljárás iratanyaga bizonyítékként szolgálhatott volna a jelen perben. A hangfelvétel leírt változatára nyilatkoznatni kellett volna a II. rendű alperest és a tanúként kihallgatott gépirót, amire vonatkozó indítványa nem került teljesítésre. Amennyiben már a történetekkor tisztában lett volna azzal, hogy mi hangzott el, akkor minden bizonnyal feljelentést tett volna amiatt. Sérelmezte a bizonyítás elmaradását arra a tényre, hogy a tárgyalóterem rosszul bezárt ajtaján keresztül hallható volt-e az, ami ott elhangzott. A II. rendű alperes az elnézésekérésével elismerte az elhangzottakat, amelyre nyilván nem került volna sor, ha nem hangzanak el a sérelmezett kijelentések. Ez utóbbi esetben pedig a II. rendű alperes tett volna feljelentést rágalmazás miatt. Kifogásolta az I. rendű alperes javára elszámolt útiköltség mértékét is, mert indokolatlan volt vonat helyett személygépkocsit igénybe venni.

Az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján. Utaltak a hangfelvétel hitelességének kétségességre a felperes azzal kapcsolatos előadása miatt.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a megalapozott döntéshez szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, amelyből levont jogi következtetéseivel és annak indokaival is egyetértett az ítélet tábla. A felperes a fellebbezésében lényegében az elsőfokú eljárás során előadott érveit ismételte meg, amire megfelelő választ adott az elsőfokú bíróság, ezért annak kiegészítése a fellebbezés következtében nem volt szükséges, csupán az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek az ítélet tábla.

A perben nem volt releváns, hogy az inkriminált hangfelvétel elkészítésére szándékosan, avagy véletlenül került sor, mert ettől függetlenül nem volt felhasználható az bizonyítékként. Kétségtelenül a hangfelvétel bizonyítékként való felhasználhatóságával összefüggésben kialakult bírói gyakorlat változott az elmúlt években, ám - miként erre az elsőfokú bíróság is rámutatott - ez a megváltozott gyakorlat a perbeli esetre nem volt irányadó, mivel a felperes rajta kívülálló két magánszemély jogellenesen (Be. 74/B. §-a) és személyiségi jogot sértő módon rögzített beszélgetését tartalmazó hangfelvétellel kívánta az állításait bizonyítani.

Tekintettel arra, hogy a fenti hangfelvétel bizonyítékként a perben nem volt felhasználható, nem volt jelentősége annak sem, hogy az manipulált volt-e, illetőleg, hogy azon mi hallható.

A felperes a tényállítását egyéb módon sem tudta bizonyítani, mert a kihallgatott tanúk vallomása azt nem támasztotta alá, ahogy a II. rendű alperes által írt levél sem volt alkalmas annak igazolására, mert a levél megírására a büntető kollégiumvezető ráhatására került sor - maga a felperes is ezt, mármint a bocsánatkérést tartotta szükségesnek az ügy lezárása érdekében, ám ennek megtörténte az mégsem bizonyult elegendőnek. Nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság azzal, hogy a felperes kérelme ellenére a jegyzőkönyvvezető ismételt tanúkénti kihallgatását mellőzte, mert a pontosított kereseti tényállításra a már megtettől eltérő tartalmú vallomás nem volt várható.

A bizonyítatlanság okán az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperes keresetét, és őt a peresztessége miatt helytállóan marasztalta az alperesek perköltségében. Az alperesek képviselője részéről igényelt útiköltségre nem vonatkozott sem a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 2. §-ának (3) bekezdésében írt szabály, sem pedig a felperes által a fellebbezési tárgyaláson hivatkozott, s a tanúk költségtérítéséről szóló 14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet 2. §-ának (4) bekezdése. Az alperesek képviselője által igényelt útiköltségre a Pp. 75. §-ának (1) és (3) bekezdései voltak az irányadók azzal, hogy a Pp. 75. §-ának (3) bekezdése értelmében az útiköltség megtérítése körében alkalmazandó Pp. 186. §-ából nem következik az előbb felhívott 14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet perbeli esetre kiható hatálya, mivel az már az útiköltség számításával

összefüggésben tartalmaz rendelkezéseket. Az alperesek képviselője által meghatározott útiköltség reális volt figyelemmel az általa igénybevett közlekedési eszközre és a megtett távolságra, valamint az ezzel összefüggő köztudomású tényekre.

A leírtak miatt az ítélet tábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta annak helyes indokainál fogva a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint.

A felperes a fellebbezési eljárásban is peresztes lett, ezért ő a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az immár jogi képviselővel eljáró alperesek javára másodfokú perköltséget fizetni, amelynek összegét az ítélet tábla a Pp. 67. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján megállapított jogtanácsosi munkadíj és a fentiekkel azonos szempontok alapján elfogadott útiköltség figyelembevételével határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. A per tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a peresztes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, s a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles külön felhívásra megtéríteni.

Debrecen, 2012. október hó 18. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő